

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35005
Nom	Anàlisi integrat del medi natural
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1318 - Grau de Geografia i Medi Ambient	Facultat de Geografia i Història	3	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1318 - Grau de Geografia i Medi Ambient	600 - Anàlisi integrada del medi natural	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
CAMARASA BELMONTE, ANA	195 - Geografia

RESUM

El mitjà natural no és simplement la suma d'una sèrie de components: geologia, relleu, modelatge, clima, aigua, biosfera... En ell ocorren una sèrie de processos d'interacció d'aquests elements que l'estudiant ha de conèixer, a l'efecte de reconeixement i comprensió del medi ambient: la base geològica en la formació i evolució del relleu i substrat en el qual s'allotgen altres components ambientals, els factors climàtics i biològics en els processos de modelatge, les relacions entre la geologia, la hidrologia i hidrologia, les bases naturals del paisatge, etc

Però a més, el mitjà natural pot ser considerat com l'espai en el qual l'home desenvolupa les seues activitats. Les interaccions entre home i mitjà natural són múltiples, i funcionen en un doble sentit, tant en l'adaptació de l'home al mitjà com la seua intervenció sobre ell.

Aquesta assignatura es basa en els coneixements previs obtinguts per l'estudiant en matèries de Geografia Física cursades amb anterioritat, com la Geomorfologia, la Climatologia, la Hidrologia i la Biogeografia. El seu objectiu principal és centrar-se en les relacions de tots aquests components del mitjà natural i fer-ho a partir d'exemples concrets de l'entorn de l'estudiant.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

L'alumne deu haver cursat les assignatures de Geomorfologia I i II, Climatologia, Hidrologia i Biogeografia

COMPETÈNCIES

1318 - Grau de Geografia i Medi Ambient

- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat de treball individual.
- Capacitat de treball en equips de caràcter interdisciplinari.
- Aprenentatge autònom, creativitat, capacitat d'iniciativa i esperit emprenedor. Capacitat de resoldre situacions imprevistes.
- Motivació per la qualitat en el treball, responsabilitat, honestat intel·lectual.
- Metodologia i treball de camp.
- Relació del medi natural amb l'esfera social i humana.
- Anàlisi i valoració dels paisatges des d'una perspectiva espaciotemporal.
- Adquirir les tècniques bàsiques per al treball de camp en geografia i de manera singular la lectura i interpretació geogràfica del paisatge.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Fonamentalment es resumeixen en:
- Dotar a l'estudiant d'una visió integrada dels components del mitjà natural: geologia, relleu, clima, geomorfologia, morfoestructuras, hidrologia i biogeografia
- Seleccionar conceptes útils per a comprendre i descriure els processos i formes que componen el mig físic ibèric i valencià
- Comprendre les relacions entre la geologia i el clima en el cicle hidrològic superficial i subterrani
- Comprendre la integració dels processos geodinàmics interns i externs en la formació del relleu

- Comprendre la integració dels factors i processos biòtics en la formació del paisatge vegetal

Saber reconèixer i integrar l'acció antròpica com a factor dels processos naturals que conformen el mitjà físic

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. EL MEDI NATURAL COM UNA INTEGRACIÓ DE FACTORS

Tema introductor on es presenta el medi natural com un conjunt de factors integrats, que fins al moment s'han estudiat per separat i que ara s'han d'integrar a diferents nivells.

2. FACTORS BÀSICS D'INTEGRACIÓ I: LA GEOLOGIA

En aquest segon tema s'explica la importància de la geologia com un dels pilars bàsics del medi natural. S'analitzen els principals condicionants estructurals del territori (fonamentalment tectònics i litològics) i el seu estat d'evolució, en relació amb el medi natural en l'actualitat.

3. FACTORS BÀSICS D'INTEGRACIÓ II: EL CLIMA I L'AIGUA

Aquest tema aborda els aspectes climàtics com a principals factors de degradació de les formes geològiques originals. Així mateix, en relació amb el clima i amb el cicle de l'aigua, es fa referència als sistemes fluvials com a principals formes d'erosió en el nostre entorn. Es destaca la importància de l'aigua com un dels principals elements integradors de l'entorn natural.

4. LA INTEGRACIÓ DE FACTORS HIDROGEOMORFOLÒGICS A PARTIR DE CASOS D'ESTUDI

Aquest tema presenta un primer nivell d'agregació entre els factors bàsics de geologia, clima i aigua, que es manifesta en la forma del relleu i el modelat.

5. LA INTEGRACIÓ DE PAISATGES I ACCIÓ ANTRÒPICA A PARTIR DE CASOS D'ESTUDI

Aquest tema constitueix un segon nivell d'agregació on s'inclouen els elements biòtics. S'aborden els principals paisatges vegetals del territori en relació amb el substrat, el clima i els sòls.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Altres activitats	15,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	15,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00	0
Preparació de classes de teoria	15,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	25,00	0
Resolució de casos pràctics	20,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT**CLASSES PRESENCIALS:**

Les explicacions de les classes teòriques es recolzaran amb un dossier bibliogràfic. Es requereix que existisca una participació activa de l'estudiant, per la qual cosa és altament recomanable l'assistència continuada a les classes teòriques i pràctiques, així com a les eixides de camp

A) Classes teòriques:

Se'ls dedicarà, aproximadament 1/3 de les classes presencials. Se centraran en:

- Plantejament general de l'anàlisi integrada del mitjà natural
- Selecció de conceptes fonamentals per a l'anàlisi i comprensió del mitjà natural en el món mediterrani

B) Classes pràctiques:

Se'ls dedicarà, aproximadament 2/3 de les classes presencials. Se centraran en:

- Presentació de materials i fonts per a l'anàlisi integrada del mitjà natural
- Exercicis pràctics temàtics de presentació i anàlisi d'un element del mitjà físic, i el seu paper com a component i/o factor.
- Exercicis pràctics de relació entre dues o més components del mitjà natural

Ü ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I PRÀCTIQUES DE CAMP:

A) Pràctiques de camp:

Es realitzaran una o diverses eixides de camp, l'objecte principal del qual serà:

- Observar, analitzar i comprendre en el camp alguns dels aspectes tractats en les classes presencials.
- Arreplegar la informació necessària per a elaborar informes de camp que acompanyen la documentació bàsica en una anàlisi del mitjà natural.

B) Altres Activitats complementàries:

- Al llarg del curs es realitzaran diverses activitats complementàries orientades a consolidar els coneixements de l'assignatura: visionat de documentals científics, visita a Centres d'interès, visites a exposicions relacionades amb l'assignatura, etc.

AVALUACIÓ

En la data fixada per la Facultat es realitzarà un examen teòric-pràctic. L'avaluació de l'assignatura es realitzarà a partir de:

- Examen teòric: 60 %.
- Examen pràctic i treballs : 30 %.
- Activitats complementàries: 10%

Condicions d'avaluació:

- Per a poder realitzar l'examen de pràctiques serà condició necessària haver lliurat prèviament els cuadernillos de pràctiques elaborats durant el curs, segons les especificacions del professor

Per a fer mitjana en l'examen s'haurà d'obtenir almenys un 4 en la part teòrica

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Costa, M. (1982): Pisos bioclimáticos y series de vegetación en el área valenciana. Cuadernos de Geografía, nº 31, pp.129-142
- De Dios Centeno, J., Fraile, M.J., Otero, M.A. y Pividal, A.J. 1994. Geomorfología práctica: ejercicios de fotointerpretación y planificación geoambiental. Madrid: Rueda.
- MINISTERIO DE MEDIO AMBIENTE (1998): Libro Blanco del Agua en España. 853p. Disponible en: http://hercules.cedex.es/Informes/Planificacion/2000-Libro_Blanco_del_Agua_en_Espana/
- Martínez Álvarez, J.A. 1991. Mapas geológicos: explicación e interpretación. Madrid: Paraninfo.
- Mulas, J. y Morillo-Velarde, M.J. (1997) Geología, COU Santillana, 399pp.
- Pérez Cueva, A.J. (1994): Atlas climático de la Comunidad Valenciana
- Strahler, A. y Strahler, A. (2003): Introducing Physical Geography, Wiley and Sons, 684 p.
- Ward, A.D. y Trimble, S.W. (2004): Environmental Hydrology, 2 edn., Lewis Publishers, BocaRaton Florida, 475p.

Complementàries

- AGUILERA, M.J.; BORDERÍAS, P.; GONZÁLEZ, P. y SANTOS, J.M. (1990): Ejercicios prácticos de Geografía Física, Universidad Nacional de Educación a Distancia, 676 p.
- CUSTODIO, E. y LLAMAS, R. (1996): Hidrología subterránea. Ed. Omega, 1157 pp
- Gutiérrez Elorza, M. 2008. Geomorfología. Pearson. 898 pp.
- De Pedraza Gilsanz, J. 1996. Geomorfología. Principios, métodos y aplicaciones. Madrid: Rueda.
- Guerra-Merchán, A. 1994. Mapas y cortes geológicos. Interpretación y resolución de problemas geológicos. Colección CEP. Malaga: Ciencia y Técnica
- MATEU, J. (1993): Hidrología, Geografía General I. Introducción a la Geografía Física, Bielza de Ory Ed., Taurus Universitaria, pp.250-294.
- Tejada, G. 1994. Vocabulario geomorfológico. Madrid: Akal.
- VV.AA. (1988): Guía de la naturaleza de la Comunidad Valenciana. Edicions Alfons el Magnànim, Generalitat Valenciana, 622pp.
- VV.AA. (2010): Biogeografía. Una ciencia para la conservación del medio. Universidad de Alicante, 510, p.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Contenidos

Se han reducido los contenidos inicialmente recogidos en la guía docente, seleccionando los indispensables para adquirir las competencias fundamentales de la asignatura.

Se ha eliminado la unidad temática 5 "La integración de paisajes y acción antrópica a partir de casos de estudio (dinámica erosiva del Valle Medio del Mijares en función de cambios en usos del suelo)", porque consistía en resolver un caso de estudio usando el SIG IDRISI. Se trata de un software de pago, para el que la U.V. tiene licencia, pero los alumnos no.

Así mismo se ha convertido en opcional la entrega de una parte de la unidad práctica 2, que contiene la elaboración de mapas elaborados con IDRISI (esta práctica se hizo en clase, con anterioridad al confinamiento, pero se alargó el plazo de entrega hasta después de fallas, por lo que se valorará su entrega, aunque no sea obligatoria). Además, dado que es una práctica realizada en clase, formará parte de la materia que entra a examen.

Se ha sustituido la Actividad Complementaria (que se basaba en una salida de campo) por la entrega del caso de estudio correspondiente a la unidad 4.

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

Se ha reducido el número de horas de clases teórico-prácticas presenciales, mediante su transformación con materiales diversos subidos a través del Aula Virtual. Se ha trasladado una parte de ese tiempo al aprendizaje autónomo paralelo del alumnado. En cuanto a la planificación, no se han mantenido estrictamente los horarios de clase para dar mayor libertad a cada estudiante, y para que puedan gestionar mejor su seguimiento y la realización de las actividades programadas de acuerdo con su agenda y disponibilidad.

Se ha organizado una planificación docente semanal, que se ha comunicado a los alumnos, y que en general sigue las siguientes pautas:

- Lunes: se proporciona a los alumnos las instrucciones del trabajo semanal y el material de trabajo.
- Miércoles: se realiza una tutoría on-line síncrona por blackboard para resolver dudas y asistir a los estudiantes en directo. Se realiza en horario de tarde, a las 17h, para evitar sobrecargas en la red.

3. Metodología docente

Sustitución de la impartición de clases presenciales por la subida al Aula Virtual de los materiales de apoyo a la preparación de los contenidos: instrucciones detalladas, documentos de trabajo, presentaciones locutadas, enlaces a recursos online y datos para resolver las prácticas. Así mismo se proporciona feed-back de los ejercicios prácticos, proporcionando la solución de los mismos a través del aula virtual.

Sistema de Tutorías: Se mantiene el programa de tutorías virtuales por correo electrónico y por chat privado del Aula Virtual (también se atienden dudas colectivas mediante chats o foros). Además, está programada al menos una tutoría síncrona por videoconferencia a la semana, para atender tanto dudas sobre la materia, como cuestiones generales de organización del curso.

4. Evaluación

Se mantienen los porcentajes de evaluación explicitados en la guía docente original.

El 60% de la asignatura, se evaluará mediante prueba escrita y/o test, que se subirá a la tarea creada al efecto en el Aula Virtual en el día estipulado en el calendario de exámenes (8 de junio), en el horario indicado por el profesor (siendo necesario obtener un mínimo de 4 sobre 10 para poder superar la asignatura].

La evaluación de las prácticas (30% de la asignatura) se realizará de forma mixta. El 20% mediante evaluación continua, a partir de la valoración de las actividades (ya efectuadas de forma presencial u online) y un 10% mediante prueba-examen que se subirá al Aula Virtual, el día 8 de junio (en el horario indicado por el profesor). Queda sin vigencia la condición de haber entregado las prácticas para poder presentarse al examen de prácticas.

El 10% de la asignatura que correspondía a la Actividad Complementaria, se sustituirá por evaluación continua, mediante la valoración del caso de estudio correspondiente al tema 4, que se entregará por Aula Virtual.

5. Bibliografía

Se ha sustituido una parte de la bibliografía recomendada disponible sólo en bibliotecas por los materiales docentes subidos al Aula Virtual por el profesorado, así como por otros recursos de información accesibles gratuitamente en diferentes repositorios y bases de datos online.